

ЗАСТОСУВАННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ ДЛЯ УЧНІВ ТА СТУДЕНТІВ

Марченко Т.А. доц. кафедри іноземних мов СНАУ
Марченко К.С. студентка 4-го курсу ІФСК СумДУ

У наш час усе більше уваги приділяється якісному наданню освітніх послуг. 21 століття – період новітніх технологій, у галузі освіти зокрема. З'являється все більше методик, педагогічних засобів, їх застосування стає масовим. Для дослідження впливу різноманітних вправ на учнів та студентів застосовується психолого-педагогічний експеримент. Його основне завдання полягає у спостереженні за психологічними змінами, які виникають у результаті педагогічного впливу на учня або студента. Тому експеримент застосовують для вивчення процесу формування особистості, поєднуючи психологічні дослідження з педагогічним пошуком для прогнозування та відтворення ефективних форм навчання. Розрізняють два види психолого-педагогічного експерименту: лабораторний (проведення якого потребує спеціального обладнання в лабораторних умовах) та природний (відбувається у повсякденному житті, де піддослідний не повинен відчувати напругу від проведення над ним дослідження). Психолого-педагогічний експеримент є природним, основна мета якого - формування психічних процесів, особистих якостей, які досліджуються під час навчальної діяльності. Для вдалого перебігу експерименту необхідно змінити умови діяльності та явище, яке досліджується, а потім повторити його.

Як будь-яке дослідження, психолого-педагогічний експеримент складається з декількох етапів: підготовка проведення дослідження, дослідження, опрацювання або обробка отриманих даних, тлумачення результатів дослідження та формулювання висновків, застосування результатів дослідження. Всі наукові дослідження ґрунтуються на розвитку методологічного апарату. Науковці виділяють декілька принципів, яких необхідно дотримуватись під час наукового-методологічних досліджень: принцип детермінізму (психічний розвиток учня або студента прямо залежить від виховання, навчання, рівнем сформованості головного мозку та психіки), принцип об'єктивності (полягає в адекватності зроблених висновків та їх перевірки за допомогою декількох методик), принцип єдності психіки та діяльності (лише під час навчання можна досліджувати психічні процеси, а не окремо вивчати свідомість та діяльність), принцип розвитку (для об'єктивного експерименту необхідно враховувати декілька факторів: вік, рівень розвитку, стать тощо).

Успішне проведення педагогічного дослідження містить такі складові: спостереження (важливо зазначити, що його сутність полягає не лише у констатації фактів, а у їх тлумаченні) та експеримент (містить декілька методів дослідження: спостереження, бесіди, анкетування, створення спеціальних умов на усіх етапах проведення експерименту. Аналогічним до методу спостереження є аналіз продуктів діяльності. Наприклад, за малюнком дитини психологи можуть визначити психічні процеси. Наступний метод – бесіди. Найчастіше його застосовують після спостереження, якщо було отримано недостатньо інформації для аналізу. Під час бесіди не занотовують отриману інформацію від піддослідного, натомість під час інтерв'ювання така практика застосовується. Метод анкетування та тестування поширений серед психологів у школах та університетах. Вони можуть бути здійснені як у письмовому вигляді для усього класу або групи не анонімно, так і за допомогою сучасних технологій на базі деяких платформ анонімно. Вибір проведення анкетування залежить від поставленої мети.

В умовах глобалізації було винайдено новий метод – моніторинг. Він складається з набору тестів та аналізу статистичних даних на базі школи або університету. Сьогодні існує широкий спектр застосування такого методу не лише у психології та педагогіці, а й в медицині, економіці та інших передових галузях. До методів психолого-педагогічного експерименту належить метод аналізу педагогічної документації, який допомагає виявити вже раніше відомі факти про учня або студента та, як результат, зробити необхідні висновки без залучення додаткових методів.

Окрім цього, не слід забувати про суб'єктивне оцінювання з боку експериментатора. Він має безпосередній вплив на піддослідного, а отже повинен враховувати усі умови, під час яких було здійснено експеримент. На цьому етапі можуть виникнути труднощі, оскільки для застосування обраного методу може не бути відповідних умов. Для запобігання таких ситуацій необхідно перш за все визначити метод та його реалізацію, а вибір методу залежить від виду та мети дослідження. Під час реалізації експерименту технологія проведення може містити декілька методів збору даних, їх аналізу, а також застосування на практиці.

Таким чином, правильно поставлена мета та вдало підібраний метод психолого-педагогічного експерименту допоможуть отримати результати для реалізації оптимального плану навчання для кожного учня або студента, які у свою чергу стимулюватимуть успішне проходження навчання та дослідження.

Без психологічного аналізу неможливо інтерпретувати результати будь-якого дослідження, пов'язаного з людиною; такий аналіз може застосовуватися протягом педагогічної та навчальної роботи як у школі, так і в університеті.